

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Oktassunk!

Írta: Székely Vladimír, m. kir. államrendőrségi fogalmazó.

A magyar paraszt általában értelmes ember. Józian nyugodt gondolkozással, a ki nem egyszer helyesebben vélekedik em itől a dolgok, az események sorja felett, mint akárhány betűragásban belebuzgult kaputól ember. Egy kicsit ugyan szemelencziáskodó, erősen beleszagolykor az a bizonyos «a mondó vagyok» hőlesőség, néha pedig Hány János obaitól uram dicakvési parasziójában utazik . . . de azért elfogultság nélkül állhatjuk, hogy a magyar parasztelel hasonlóbbatlanul értelmesebb, mint a német vagy akár franczia falusi népség.

És mégis épp a mi parasztnépünk az, mely szinte hozantó könnyűséggel szalad hálójába annak az alatti szélhámosságokban utazó pernahajder népségnek, melyet általában «parasztfogdosók» gyűjtőnéven ismerünk. Szinte felhizlalódnak a mi jámbor népünk jóvölléből ezek a surlungos züllött existenciák.

Lelkiismeretlenségük egyszerűen a parasztság hecsületes lelkeire épít, mely a maga igaz őszinte volta szerint nézi a nagy világot. Dehogy gondol az a más hunczutságára, mivelhogy éppen ő maga távol áll minden effőlétől. Hisz a szép szónak, a ragyogó ígéreteknek, melyek ma a megélhetés nehez sorjában a kapzsinágot kipiszkálják az egyszerű emberből, és a ködmonósi atyafiúk és eszimas legények is rendro belesznek az ügyesen felállított csapdáiba.

Aztán:

Eső után köpenyog.
Késő bánat, elgondolat.

Pedig a «parasztfogdosók» praktikája a legtöbbszór olyan átlátszó, s legalább nekünk oly ismerős, megszokott. Majdnem valamennyi egy kaptafára megy.

A ki csak egy-két esztendeig rótt a mi hivatásunkat, talán már kívülről betéve tudja minden machinációjukat. És éppen ezért itt tér nyílik nekünk az — oktataásra. Nyílik első sorban a csendőrnek, kit hivatása többé-kevésbé a nép, az egyszerű nép bizalmasának tesz meg, kit gyakran keresnek fel nemcsak segítségért, hanem tanácsért s utbaigazításért. De nem is kell külön ilyen alkalom hozzá. Megtehetjük magunktól is,

hogy beszélgatés, toreforo s onzmeszere után előhozakodjunk tapasztalatainkkal s tanácsainkkal. Kiváltképpen a «parasztfogdosók» górdájának ruvaszkodásainban.

Kötelenségtől ez, mert ezzel a megelőző feladatát szolgáljuk. És olyan kötelenségteljesítő, mely csak jó barátot s hálát szerezhet.

Ebből az ötlethől tehát azt hisszük, nem vógzünk hiábavaló feladatot, ha az alábbiakban általában ráterünk a «parasztfogdosók» jellemzésére, fejtegetéseink során első sorban azokat elővéve, a kik elől különösen kell óvni a mi különben értelmes, de azért jámbor és tudatlan népünket.

A legelőkelőbb helyet foglalja el a «parasztfogdosók» között az úgynevezett hamis pénz ígérő. A kik a vidéket járták, azoknak észre kellett venniök, hogy akárhány helyen a magyar paraszt, mintha éppenséggel nem idegenkednék a hamis pénztől.

Valami furcsa vonás kerekedik fel néha a magyar jellemben, ha törvényről van szó. A törvényt amolyan paracsfélének nézi, melynek engedelmességni kell. Az engedelmességet pedig bizony kelleltenül emiálja, kivált, ha az holtai adóintő ezédulákkal s végrehajtó szigorúságokkal honyolódik. A titkos örömmek egy neme tölt el tehát majd minden magyar embert, ha a törvényt úgy egy kicsit s talán büntetlenül is, kijátsszatja.

Ezért nem talál okvetlen tiltakozó visszhangra nála a hamis pénz.

— Csak jó legyenek, hogy a hamisságát ne tobeszön észrevenni!

Megismerkedik tehát borozás közben a faluvégi kocsmában, vagy a vonaton, mikor egy kicsit Postro megy szétnézni, valami jó képű magafajta emberrel, a ki először utoposan kitapogatja, van-e a földinek pénze, vagy egy kis háza meg földje.

— Hát aztán ismeri-e a Kossige Jánost? — kérdi az új ismerős a mi emberünktől.

— Nem én.

— Pedig a maguk falujából való. Hej nagy úr lett belőle. Anyi a pénze, mint a pelyva, ámbátor egész életében nem dolgozott s nem is dolgozik.

— Hát aztán, hogy lehet a? — érdeklődik a gazda

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról sem képes olcsón linom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, s Ludovika Akadémia házi hangszerekészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes katalógusát át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre.

— Fura nyitja van ennek. Megismerkedett egy nagyságos úrral, ki hamis pénzeket gyártogat. Hamis a pénz, de olyan, mint a valódi. A János aztán megvette. Mindig háromszor annyi hamisat kapott a valódiért. A kutya se jött rá.

— No, az teszi! Rám is ráférne egy olyan nagyságos úr. Mert biz' így nem sok a jövedelem.

— Hát ha akarja, én megismertetem. Szedjen fel egy ezer koronát, oszt' jöjjön fel Pestre, én majd elkauzolom. Kap érte háromezer koronát. Igaza van, ha maga is így tesz. Az a papir az államnak semmijébe sincs, a min a bankót nyomja. És mennyit nyer rajta. Jól teszi a szegény ember, ha becsapja. Nem árt az az államnak.

A gazdát nem hagyja nyugodni a dolog. Egy pár nap mulva fent terem Pesten. A vasuti állomáson már várja az ismerőse.

— Elhozta a pénzt? — az az első kérdése.

Ezzel aztán kezdi kalauzolni. Végre beviszi egy átjáró ház kapujába.

— Várjon csak itt, felmegyek a nagyságos urért. Mindjárt itt lesz!

Tényleg visszajön egy előkelőn öltözött uri emberrel, ki egy fekete kis kezításkát szorongat a kezében.

Kölcsönös bemutatkozások után a nagyságos úr kinyitja a kezításkát.

A gazda elámul. Csupa bankó van felül. A nagyságos úr kivész egyet s oda adja a gazdának.

— Nagyszerű kis pénz ám ez! — mondja. Vigye csak ezt a húsz koronást s vegyen szivart a legközelebbi trafikban, próbálja ki előbb az árút, míg megveszi.

A gazda elsiet és csakugyan szó nélkül visszaadnak neki a húsz koronából. (Az ám, mert az valódi volt.) Most már egészen megbizik, odaadja az ezer koronát, de . . . ebben a pillanatban úgy egyszerre csak két szigorú úr lép hozzájuk.

Az egyik a nagyságos úrboz, a másik az üzlet közvetítőjéhez lép.

— Abá! megvagytok, gazemberek! No semmi ceremónia. Mi detektívek vagyunk.

A gazda szörnyen megijed.

— Tyűh, micsoda bajba került most! Körülnéz. A detektívek vitatkoznak a két másik emberrel. Uccszu neki! A gazda meglapul és sietősen elsomfordál.

— Micsoda szerencse! — sóhajt fel. Igaz, hogy oda van az ezer korona, de legalább nem csipett el a rendőrség. Csak el ne árulnák a többiek.

Ezzel hazamegy s két hétig izzadva, gyanus szemmel néz minden csendőrré, rendőrré, és a világért el nem mondaná senkinek sem, hogy mi történt vele.

Pedig az egész egy jól kiesztelt komédia, a detektívek is dehogyan detektívek, czinkostársai voltak azok a csallóknak, szereplésük csak addig tartott, míg a balek ijedtében meg nem ugrik.

Ez a hamispénzigérgetők praktikája. Több-kevesebb elteréssel ilyen.

A bamispénzigérgetők az egész Alföldet járják be, s sűrűn akadnak a könnyenbivők horogra. Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyében valósággal elemi csapássá váltak, sűrűn akadtak esetek, mikor a pénzükből kiforgatott áldozatok öngyilkosok lettek. A szegény emberek legnagyobb része még panaszt sem mer tenni, mert a hamispénztigérők, ha rá is jönnek a turpisságra s az áldozat útjába tévednek is máskor, ezzel torkolják le a megszeppenteket:

— Jó, jelentsen fel! A maga baja lesz. Magának is kinéz négy-öt esztendő feyház. Maga is hamis pénzben utazott. Mi pedig magára vallunk, mint a karikacsapás.

Másik szintén nagyon elterjedt parasztfogdosási nem a vásárokon jelentkezik. Gagyistáknak hívják ennek a csalásnak mivelőit.

Ha valaki jó vásárt csapott, jó árért adta el a marhát vagy a szénát, biztos, hogy jó magyar szokás szerint egy kis áldomást csap. Betér valami közeli csapadékba s ott neki esik egy pár pohár bornak. Ivás közben pedig könnyen megy az ismerkedés.

Nemsokára a gagyista — a ki amolyan jóképű czivisnek látszik — és a mi emberünk már együtt isznak.

— Nem tennénk egy kis sétát? — indítványozza a gagyista.

— Nem bánom.

Ezzel máris indulnak. Mennek kifelé valami sétányon. Egyszerre egy úr elmegy mellettök s elejt egy tárczát, mintha elvesztette volna. Felemelik. Jó tömött, biztosan sok pénz van benne.

— Majd én elteszem s megosztunk! — indítványozza a gagyista. Szeret minket az úr isten. Annak a kaputos sviháknak van bizonyára több is. Nem árt, ha elveszti ezt a kis pénzt.

Gazdauram elteszi . . .

Az úr azonban egyszerre csak visszafordul s keresgélni kezd. Majd megakad a szeme a két emberen.

— Maguk találták meg a pénzemet! Ide vele!

Gazd'uram megijed.

— Magánál van! — förmed rá az úr, s ezzel kezdi már kutatni a zsebeit. A gagyista most, a kinél a pénz van, irgalmatlanul szaladni kezd.

— Ej, hát ez a gazember! — kiáltja az úr s neki iramodik ő is a másik után. Szaladnak, szaladnak, végre eltűnnek.

Gazdauram vár egy darabig, aztán visszamegy a kormába. Erre az ijedtségre iszik egyet. Fizetni akar. de mi ez? Eltűnt a tárczája, a pénz.

Az egész komédia volt. Előre így kieszelve, az az úr, mig látszólag megmotosza gazdauramut, kilopta a zsebéből a tárczáját. Aztán elszaladt a czinkostársai után. Bizonyára utól is érte, jót nevettek és megosztották a pénzen.

A legjobb órák,

legszolidabb ékszerrek, egyszerűtől a legdrágábbig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Arról talán szólni sem kell, hogy a talált bugyelláris újságpapírossal volt így nekiduzzadón kitömve.

Erdősen divik a nagy városokban, különösen Budapesten a zálogjegyekkel üzött szélhámósok. *Fleencze-
reknek* hívják ennek művelőit tolvajneven.

A vidékit egyszerre csak megállítja az utozán egy siránkozó alak.

— Uram, vegye meg ezt a zálogcédulát. Arany óra és lánc van becsapva rajta. Feleségem haldoklik, orvosra kell a pénz.

Közbe odatolakodik egy hóriborgas görbeorrú alak.

— Ide adja negyven koronáért? — kérdezi a siránkozó alaktól.

— Már mondtam, hogy nem. Zsidónak nem. Nem akarta megadni az ötven koronát, most már azért sem adom. Inkább vegye meg olcsón valami jóra való keresztény ember,

— Hát megadom az ötven koronát.

— Nem, zsidónak nem. Itt van — ezzel a vidékihez fordul — negyven koronáért a zálogcédula. Az óra és lánc nyolczvan koronáért van becsapva, de megér négyszázat.

A zsidó most szintén oda fordul a vidékihez.

— Vegye meg! Én tüstént átvesszem. A vidéki gondolkozik. Hisz itt pompás üzletet csinálhat. És már is előveszi tárczáját és leszúrja a negyven koronát.

Boldogan siet a zálogházba, hol felvilágosítják, hogy nyolczvan koronánál többet egy krajczárral sem ér az óra meg láncz. A negyven koronát tehát kidobta. Elcsalták tőle.

Természetes, hogy a két alak egymásnak segítő-társra.

Mit szóljunk azután a kártya-, kugli-sipistákról és egyéb züllött existenciáról, kik mind a tapasztalatlan és könnyenbivők seregén élnek?

Hát ezekről csakugyan nagyon jó, ha a csendőrről nemcsak tud, de tapasztalatait ott, a hová a nagyvárosok kohóiban termelt furfangos és romlottságok híre nem igen hat el, úgy néha-néha elmondja.

Oktat, hogy okuljanak azok, kiknek esetleg szükségük lehet rá.

Egy alapos helyszíni szemle eredménye.

Irtta: *Hein György* számvivő tiszthelyettes.

A zord, kemény tél jégrözsákat fagyasztott az n-i csendőrről laktanyájának ablakabláira; künn süvített a szél, jegezekké kristályosodott havat hordva mindenfelé. Meg-megrázta az ablakokat és ajtókat, besüvített a kéményen s koozaga járta tovább örült tánczát, mintha megfagyasztani akarná az egész világot.

A csendőrről az alkonyat félhomályában meleg, kényelmes szobákban pipaszó mellett beszélgettek s jól-ezős érzés fogta el őket, hogy ily zimankós időben nem kénytelenek valahol künn a szabadban a sűrű hófúvás-ban törtetni előre.

Bolép közéjük az „Öreg”, a hogy maguk között a már őszbe csavarodó, atléta természetű járásőrmestert

nevezték s a ki — aglegény lévén — minden szabad idejét jóformán csendőrei között töltötte s minden alkalmat felhasználta arra, hogy alárendeltjeit oktassa és helyes irányban nevelje.

Kemény szavú, szúrós tekintetű, mintegy 50 éves férfi volt, kin daczára deressedő fejének, nem látszottak meg a közel 30 évi csendőrségi szolgálat fáradalmái.

Szokása volt csendőreinek ily hosszú téli estéken elmesélgetni élményeiről s csendőrei oly szívesen, oly áhitattal hallgatták járásőrmesterük ajkairól a szavakat, mint a gyermek az édes anyja álmothozó meseszavát.

Letelepedik az „öreg” az asztalfőre, csendőrei közelebb ülnek hozzá s oly csendben, hogy léleketüket hallani, kezd bele a mai napra szánt történetbe.

— A nyolczvanas évek elején volt — mondja — a mikor én mint fiatal csendőrről az x-i örsre bevonultam. Ezelőtt Erdélyt nem ismertem, mert túl a Dunáról kerültem oda, de mondhatom, fiúk — bár mindig attól féltem, hogy valamely kőoszlop, mely messzire kinyult a völgy fölött, egyszer csak reánk szakad — soha életben sebb vidéket nem láttam!

Kopasz kőóriások és fenyőerdő horította hegylánczok váltakozva egymással, érdekes panorámát alkottak, a melynek fenséges egyszerűsége megbűvölte a szemlélőt.

A völgykatlanban fekvő község első pillanatra elárulta lakóinak jó módját. Tiszta, fehérre meszelt földszintes házak, rendesen és tisztán öltözködő férfiak és nők, önértés és mégis tisztelettudó munkás és szorgalmas nép, a mely kemény munkával biztosítja magát a jó módot.

Csendőrtársaim — mind erdélyi fiúk — szívélyesen fogadtak. Segítettek csekély holmimat elrendezni s én csak azon vettem észre magamat, hogy megérkezésem után pár óra alatt nemcsak, hogy rendben voltam, hanem már annyira megszerettem bajtársaimat, hogy halált adtam a gondviselésnek, a miért ilyen helyre vezérelt.

Már jó ideje teljesítettem szolgálatot a nélkül, hogy valami különösebb eset adta volna elő magát.

Deczember 7-én, — úgy emlékszem reá, mintha csak ma történt volna — szintén szolgálatban állottunk s a mint reggel négy óra tájt X. község felé érünk, a holdvilágnál egy embert látunk alig 50 lépésnyire a falu felső házától, az utszélen fekvő, szürrel betakarva. Rögtön odasiettünk, hogy a szerencsétlenül — ha még nem késő — segítsünk. Büntetetre — a nép szelid lelkületét ismerve — egyikünk sem gondolt s így minden elővigyázatot mellőzve ugrottunk a férfi mellé s csak, a mikor lerántottuk róla a szürte, láttuk, hogy emberünk vérbefagyva, szétroncsolt koponyával holtan fekszik a havon.

Járőrvezetőm, egy öreg tapasztalt góbé, szintén meg-bökkent a látványra, de már a másik perczen, megismerve a szerencsétlent, egykedvű flegmával mondta:

— Szegény János, te sem leszel többé első legény!

Én izgatottságomban fel akartam rángatni a szerencsétlent — hátha van még benne élet?

Járőrvezetőm azonban megfogva karomat szándékom keresztülvitelében megakadályozott.

— A feje szét van ronosolva, megaludt vérosomók vannak körülötte — mondta gondolatomat kitalálva — nincs ebben már élet.

A mint gondolatainkba mélyedve állunk, csak elkezd egyszerre havazni, sűrű pelyhekben hull a hó s mi gondolatainkba mélyedve látjuk, hogy a hó minden nyomot hetakar s biztos nyom nélkül tehetetlenül fogunk állani egy búneset rejtélyeivel szemben. Reggelre semmi

nyom. semmi jel, a mely kezünkbe adná a nyomozás helyes fonalát.

— Menjünk csak! — mondja a járőrvezető azzal a helyszínetől mintegy 30 lépésre levő szénahoglyához indultunk a ott figyelő állásba helyezkedtünk.

Oda hallatszott az éjjeli őr utolsó kürtölése, mire bajtársam csendesen mormolta:

— Bár ne kürtöltél, hanem vigyáztál volna!

Majd hozzám fordulva kijelentette:

— Itt maradunk, míg kivirrad!

Többet aztán hozzám nem szólt, hanem arcvonásain láttam, hogy nagyon nyugtalanítja az eset és soké t nem adná, ha a büntény kiderítetlenül nem maradna.

Mind erősebben hullott a hó a szerencsétlen áldozatot már teljesen befedte úgy, hogy csak egy magasabb hőtömeg mutatta helyét. A nagy hideget, a mely átjárt bennünket, nem éreztük, mert izgatott lelkiállapotunk érzéketlenné tette testünket.

Nekem mindenféle rémdolgok jártak fejemben a képtelen voltam következetesen gondolkodni; egy valamire való gondolat nem fogamzott meg agyamban.

A mint így elmerülve bámulok a hőtömegbe, egyszerre csak megérint járőrvezetőm. Kánézek, a mikor is ujjával int, hogy figyeljek.

Én bizony hamarjában nem tudtam mire figyelnék a sötét néma éjszakában, járőrvezetőm azonban már meghallotta egy ember közeledtét a alig pár pillanat múlva felénk tart egy férfi, meg-meg áll, mintegy keresni látszik valamit, tovább halad..., újból megáll..., végre megfordul a a falu felé elindul.

Ebben a pillanathan már roban a társam a mire én utána futva elérem, az illető már fogva van. Szó nem hagyja el ajkait, leleplezése oly váratlanul és meglepően történt, hogy ellenállásra nem is gondolhatott. „Istenem!” az egész, a mit mond.

Járőrtársam az alkalmas pillanatot megragadva, kérdi az előtte ismerős legényt:

— Kit keresett, Imre?

— Bikfalvi Jánost! — nyögi alig hallhatóan.

Odavezetjük a hórákúshoz a én kezeimmel a havat széthányom annyira, hogy a szőr meglátható.

— Agyonvertétek!

— Istenem!... Istenem!...

Mi volt ez eredményhez képest a leszállás? Fel nem vettük. Gémberedett tagjainkat egyszerre átmelegítette az izgalomtól bajtott vérünk, fáradságot nem éreztünk a csak arra gondoltunk, hogy a véletlen következtében nemokára kezeink között lesz a rojtély kulcsa.

Epp kapóra jön az éjjeli őr is, kit a hulla őrzésével bízunk meg, szigorúan meghagyva neki, hogy hozzá ne nyuljon.

A figyelmeztetés felesleges volt, mert annyira félt, hogy még feléje nézni is alig mert.

Megindulunk a község felé a járőrvezetőm kérdi az elfogottat:

— Imre, mi történt itt?

— Hagyja el, csendőr úr — válaszol ez — úgy látszik agyonütöttük, pedig Isten látja lelkemet, nem akartunk egyebet, mint csak visszahizetni a kölcseket.

— Jánossal — folytatja kérdésén nélkül — ma az Itzignél szövéltetésbe keveredtünk, tudja jól, csendőr úr, hogy ő volt a falu legénye, minden lány csak ő utána holondult. Hát az éjjel megint széles jókedve volt a nem hagyott bennünket békében. Még Itzig is — tartva valami verkedéstől — csillapította, de ő csak annál jobban hetvenkedett. Mikor aztán látta, hogy közlünk senki sem áll kötélnök, ott bagyta a kocsmát a elment

a Salamonhoz, hogy Rebekának esapja egy kicsit a szelet. Mi örültünk, hogy megszabadultunk tőle a úgy félkettő óra felé az Ágnesnek, ott a falu végén akartunk még egy pár nótával kedveskedni, éppen azért én, a Sánta Gyuri, a Vörös Laci, meg a Bogár Miska elindultunk a a mikor a ház tájékára érteztünk, láttuk pár lépésre Jánost a földön fekvő.

Mondja a Vörös Laci:

— Gyerekek, eltángáljuk, úgy is a sárga földig itta magát, legalább nem tudja ki volt.

— Bennünket is tüzelt a bor, no meg a bosszúállás is, neki mentünk a jól helybehagyva, szép lassan odébb állottunk.

— Én nem tudtam nyugodni, mert János az ütlegelés ellen nemcsak hogy nem védekezett volna, hanem meg sem mozdult, vissza kellett jönnöm megnézni, vajjon baza tudott-e menni? Akkor aztán a csendőr úr rajtam rontott. Nem tagadom, megvertük, de agyon ütni nem akartuk.

Közben elértük a biró házat, ki felszólításunkra dörögve jött elő a csak akkor bült el benne a vér, a mikor a történeteket meghallotta. Nemsokára derengett a lovas küldönczök vitték a jelentéseket.

Még nem volt 10 óra, már megérkezett szakasparancsnokunk, a járőrbíró két orvossal és az őrsparancsnok még két csendőrrel, de akkora már mind a négy tettes — heismerve tettüket — őrizet alatt volt.

Az áldozatot beszállították a község pajtájába a alig hogy felbonczolták, az eddig elért eredmény teljesen megsemmisült.

Az orvosi vélemény szerint ugyanis a halált nem a fejsérülések, hanem a szívburoknak megszurása által előidézett szívazólbűdés okozta a a halál éjszél után egy óraker már beállott. A fej hátsó részén nemkülönbben a jobb felkaron és a vállakon talált sérülések már a halál beállta után okoztattak.

Mi perze nem emeltük fel a hullát a így a szuráhról fogalmunk sem volt.

Nagy Imre és társai vallomásának valódisága vagyis a bemondott és a kocsmából történt eltávozás időpontja: éjszél utáni 1/2 óra, a kocsmáros és a többi Itzignél volt legény egybehangzó bemondása szerint beigazolást nyert a a már meglevő részletes heismerő vallomások daczára is be kellett látnunk, hogy „vargát” fogtunk a a tetteseket más irányban kell keresnünk.

— Az elfogott legényeket a segítségül küldött járőr őrizetére bízva, az őrsparancsnok vezetése alatt megkezdtek a nyomozást az igazi tettes után.

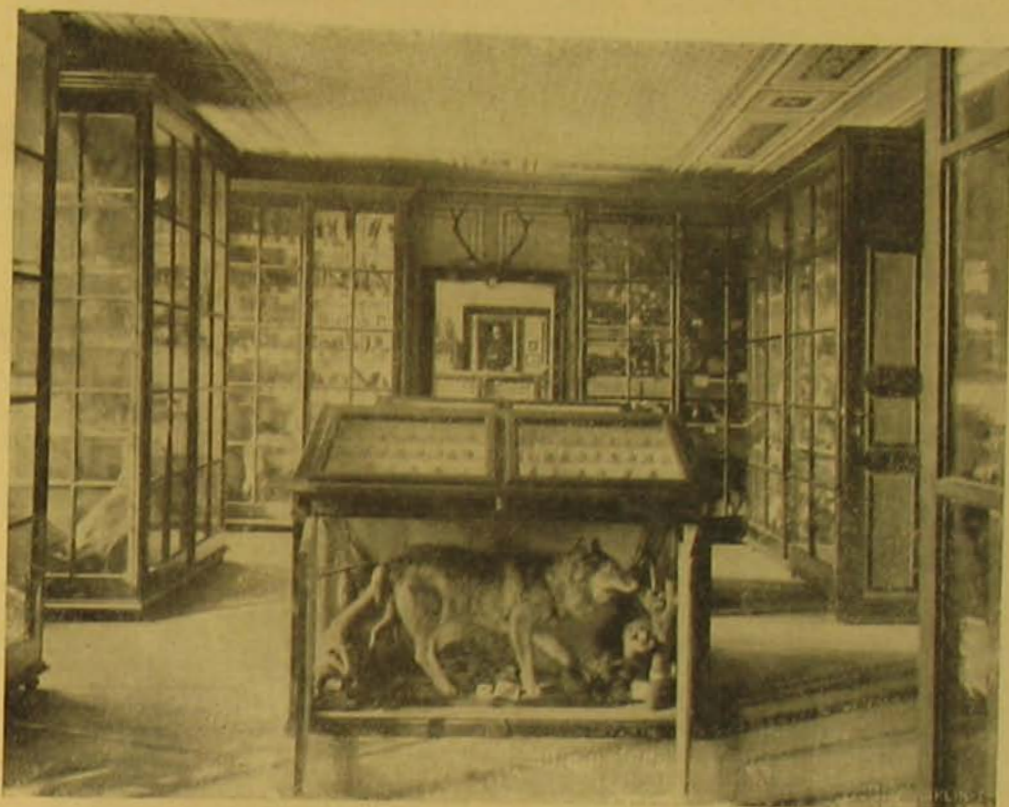
Kétségtelenül meg lett állapítva, hogy Bikfalvi 1/2 10 óraker érkezett meg Salamon kocsmájába, honnan egy félliter pálinka elfogyasztása után — mint Salamon mondta — „teljesen elázott állapotban” 11 óra után eltávozott.

Megmondta még egynehány — az időtájt ott tartózkodott — legény nevét, de a gyilkosságra vonatkozólag fontosabb adatot adni nem tudott. Már indulófelben voltunk, a mikor Rebeka — a kocsmáros leánya — még sugott valamit őrmesterünk fülébe, mire ő meglepődve válaszolt:

— Úgy? köszönöm! Legyen szíves csak még egy szóra a mellékszobába bejönni.

Nem tartózkodtak ott két perczig sem, őrmesterünk jött a mi eltávoztunk.

A Salamonnál tartózkodott legények kikérdezését őrmesterünk nagyon rövid idő alatt befejezte a még nekem is feltűnt, hogy a mindig alapos és körültekintő őrsparancsnok figyelme ebben a fontos és bonyolult

Tormószetrajzi yűjtómóny.

Itógi azopesi lém-odónyok, páasztor-eszközök, kóktostó-minták, csipkék.

A felkai Tátra-múzeumból.

ügyben csak lényegtelen dolgokra terjed ki s az illetők alibijének megállapítására alig fordít valami gondot. A kikérdezés során csak az nyert kétségtelen beigazolást, hogy a Salamonnál időzött legények éjféle 12 órakor együttesen távoztak el Sajkos Máté kivételével, a ki rosszulléteről panaszkodva, röviddel Bikfalvi elmenele után hagyta el a korcsmát.

Anélkül, hogy őrmesterünk a szót szaporította volna, odamentünk Sajkos Máté bába felé, kinek hasonnevű fia — mint mondták — az áldozat ellenlábasa volt.

Épp a pitvarajtóban találtuk a fiut, a kit megjelenésünk látbatólag megdöbentett. A legott foganatosított kikérdezés alkalmával úgy atyja, mint anyja és ő maga is. bazaarkezelésének idejére nézve ellentmondásokba keveredtek, a mi őrmesterünket rögtön cselekvésre ösztönözte.

Tudva azt, hogy itt minden percz drága és épp azért — a bíróság részéről a szabad intézkedés biztosítva lévén — rögtön házkutatáshoz fogott, a mi meglepő eredményteljén járt.

A kamarából előkerült egy vércseppekkel tarkított mellény, a fogason lógott szűrőn is felette gyanus foltokat találtunk, a mik a fia állítása szerint mind a két nappal előbb végbement disznóöléstől származtak. Hosszu kutatás után azonban az istálló padlózata alól előkerült egy zsebkés is, a melynek nyelén szintén vérfoltok látszóttak.

Daczára a felette gyanus tárgyaknak, Sajkos Máté a gyilkosságról semmit sem akart tudni s előbbi állításainál konokul megmaradt.

— No, öcsém — mondja őrmesterünk — hát majd segíték egy kicsit.

— Maga a korcsmából nem jött egyenesen baba, mert hisz onnan kevéssel 11 óra után távozott s a mint anyja is mondja, az óra éppen tizenkettőt ütött, a mikor baba érkezett. Már pedig a maguk órája — a mint láthatja az enyémről, a melyet röviddel ez előtt pontosan Salamonnéhoz igazítottam — még öt perczet késik is. Már pedig azt a kis utat a korcsmától a maguk házáig 2—3 percz alatt nagyon kényelmesen meg lehet tenni. Hát nem mondaná meg, hogy háromnegyed órát hol töltött.

— Fájt a fejem nagyon, aztán a kapuajtóban álltam sokat.

— Nem lehet az, öcsém, mert az éjjeli őr 11 óra után erre járt, sőt be is nézett akkor a Salamon korcsmájába, de magát a kapuban nem látta.

— Pedig, hát úgy van, a hogy mondom — válaszolt egykedvűen a legény.

— No, no! Nem egészen, mert maga nem jött egyenesen baba, hanem a falu felső vége felé vette az utját, még pedig ugyancsak szedegette a lábait. Mit keresett ott?

Elsápadva, alig hallhatóan szuszogta:

— Hagyjon engem, őrmester ur, nem jártam arra.

— Dehogy nem, öcsém! Hát akkor ez hogyan került oda? — s ezzel kihuzott egy különféle színű pamuttal kivarrott, sallangokkal felcífrázott dohányzacskót járortáskájából, a melynek láttára emberünk megtántorodva, hang nélkül leroskadt a lóczára.

Megtört és beismerte tettét.

Utána ment, mondja Bikfalvinak, hogy elveri, mert az neki már nagyon gyakran borsot tört az orra alá s most is bolt részegen Ágnesék felé vette utját. A község végén utólrta s a botjával végig vágott rajta, mire megkezdődött köztük a dulakodás. Közben kirántotta a zsebkését és mellen szurta Bikfalvit, mire az pár pillanat

alatt összeesett, ő pedig a kertek alján bazaszaladt, a kést az istálló padozata alá rejtette s csak azután ment be a házba.

Tettét a helyszínére érkezett járásbíró előtt is töredelmesen beismerve, az összes bünjelekkel együtt az ügyészségnek átadatott.

Haza érkezve, őrmesterünk alaposan megmosta fejünket.

— Fiaim! Hányszor mondjam még, hogy a csendőr első kötelessége az alspos helyszíni szemle. Megtalálták a hullát, sem jobbra, sem balra nem néztek — mert akkor meg kellett volna találni a dohányzacskót — hanem a szerencsés véletlen következtében elfogva egy embert, megelegedtek annak és társainak beismerő vallomásával, a mely őket — ha az orvos nem oly lelkiismeretes — könnyen bajba hozta volna, míg az igazi tettes szabadlábban, büntetlenül maradt volna.

— Még el sem mentek Salamonhoz, pedig kétségtelen volt, hogy a büntény szálai onnan indulnak ki.

— Nekem kellett utólag a havat szétgereblyéztetnem s hogy nem hiába, mutatja az eredmény.

— Aztán egy cseppet sem árthat az sem, ha a csendőr a korcsmárosokkal és azok családtagaival gyakrabban érintkezik, őket céljainak megnyerni igyekezik, mert annak nagyon gyakran hasznát veheti.

— Higgadtan, nyugodtan dolgozzanak mindaddig, a míg a tények teljesen megvilágítva nem állanak előttük.

*

Aligbanem Rebeka adta kezébe őrmesterünknek a nyomozás helyes fonalát, a mit ő aztán gyorsan és ügyesen lebonyolított.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Több rejtélyes tüzeset kiderítése.

Közlő: *Bikit János* őrsvezető.

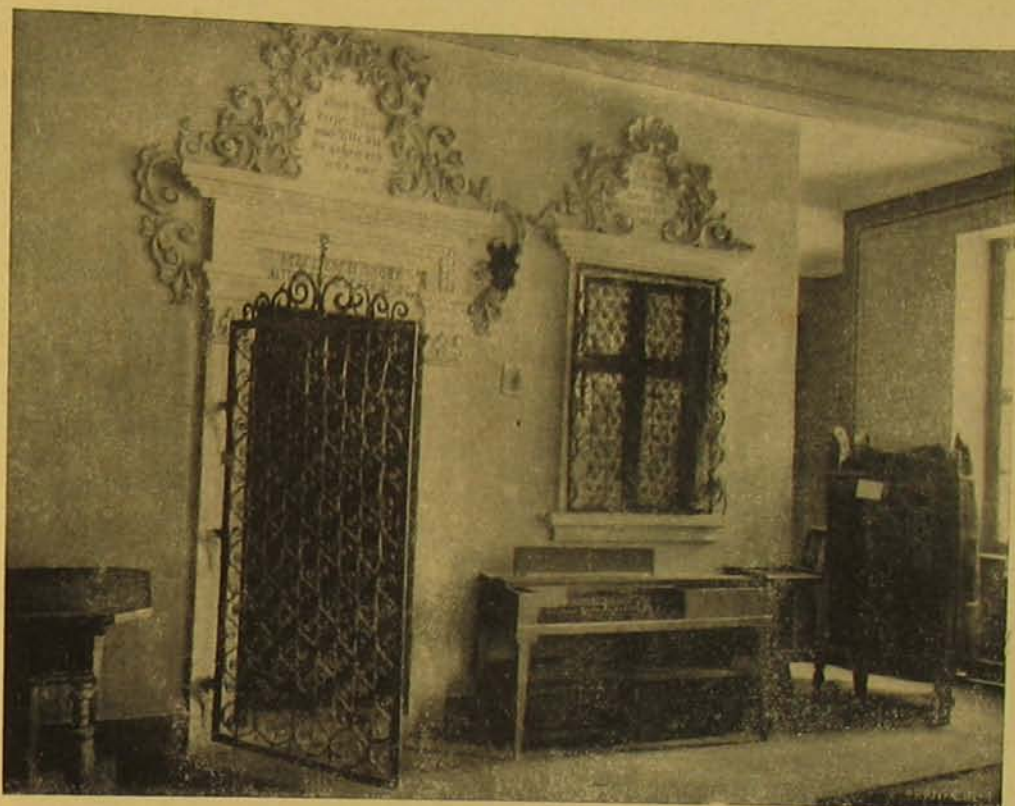
1906. évi november hó 12-én vettem át az r—i őrsparancsnokság ideiglenes vezetését s alig hogy bucsút vett tőlem a fürdőbe induló Cs. őrmester, őrsparancsnok, lélekszakadva ront az őrsre egy községi szolga és az izgalomtól remegő hangon adja elő, hogy a szomszédos V. község lángokban áll! Az őrs összes legénységével nyomban az égő községbe siettem, hol a már akkorra oda érkezett S. járásőrmester parancsnokolása alatt a mentési munkálatokhoz láttunk.

Három napi szorgos és fáradtságot nem ismerő munka után a tűz továbbterjedését — 15 lakóház és melléképület égett le — sikerült megakadályozni és a tulajdonképpeni nyomozást bevezetni.

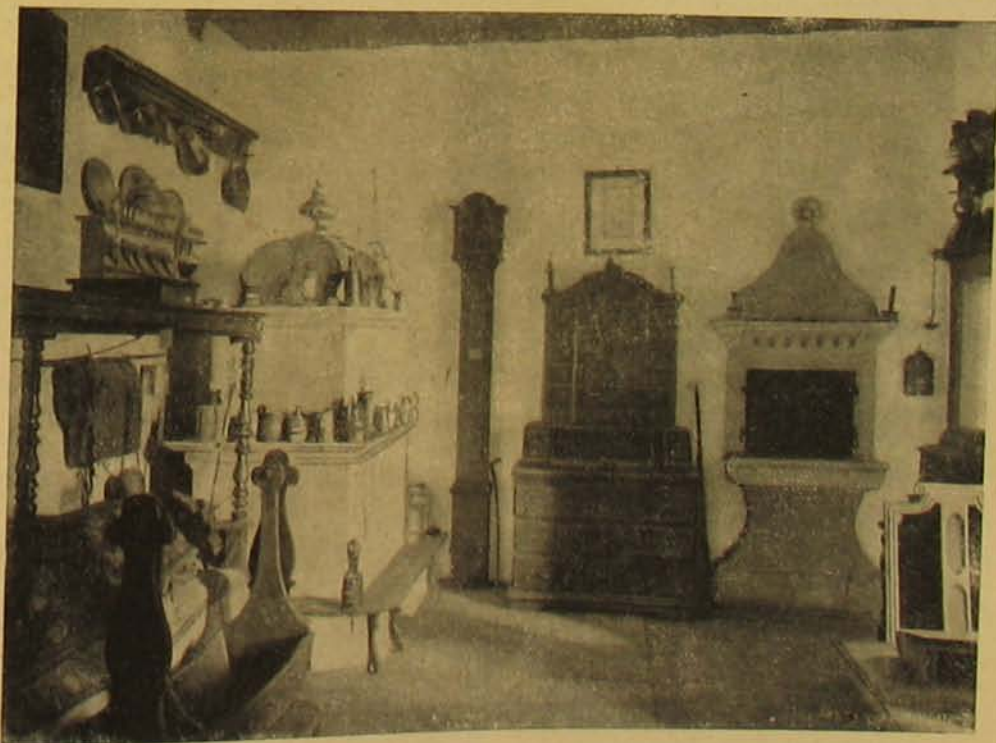
A negyedik napon S. járásőrmestertől azt a parancsot kaptam, hogy az őrsömböz tartozó egy csendőrt magam mellé véve, menjek M. községbe és ott a B. sérelmére elkövetett életveszélyes testisértési ügyben a nyomozást ejtsem meg.

K. csendőrt magam mellé véve M. községbe mentem s a kérdéses testisértési ügyet kiderítve, az utcán találkoztam G. odavaló községi bíróval a ki, miután beszédbe ereszkedtem vele a többek között és nagy megütközésemre a következőket mondotta:

— Uram! nálunk a nyár folyamán több mint tiz tüzeset fordult elő s a csendőrség alig derített ki kettőt s abban is a gyanúsítottat elegendő bizonyíték hiányá-

Régi szepesi ajtó és ablak, XVIII. századi spinét.

Régi szepesi szoba belseje.

A felkai Tatra-muzeumból.

ban a bíróság felmentette. No ha ez az állapot nem javul, kénytelen leszek szülőfalumat itthagyni és oly községben telepedni le, hol nem kell rettegnem attól, hogy a gazemberek porrá égetik vagyonomat.

A felhevült községi bírót megnyugtattva biztattam, hogy mindent el fogok követni a rejtélyes gyujtogatós kiderítésére.

Csendörömhöz fordulva kértem tőle, hogy van-e tudomása az említett tüzesetekről? Az őr nyomozott-e azokban és ha igen, mily eredményt ért el?

Csendöröm válasza igen rövid, de annál rejtélyesebb volt.

Előadta ugyanis, hogy a tüzesetekben nyomoztak, de teljesen kideríteni egyet sem tudott az őr, azért, mert azok oly megfoghatatlan módon lettek elkövetve, hogy azok kiderítése ugyszólván lehetetlen.

— Emlékszem — mondta a csendöröm — hogy az egyik szalmakazal szemem láttára gyuladt ki, pedig annak közelében sem akkor, sem az előző napon senki sem járt, mivel folytonosan figyelték a mezőőrök, már pedig ezek fel nem gyujtották, mivel felelősek voltak érte, s így a kárt nekik kellett megfizetni.

Miután csendöröm kielégítően megmagyarázta, hogy a szalmakazal kigyulása sem öngyulás, sem elemi csapás, sem pedig szándékosnak látszó gynytogatásból nem származott, több kérdést hozzá nem is intéztem, — hanem a rejtély felett gondolatokba merülve a község-báza ablakán bámultam ki a néptelen utczába, mintha ott véltem volna megtalálni a rejtély kulcsát. Bár agyamban, ezerféle terv forgott, mégsem tudtam magamnak közülok egyet sem találni, melylyel czélt érhetnék.

A községi bíró felháborodása oly érzékenyen hatott reám, mintba csak a legföltettebb kincset, a csendőrség jó hírnevét és az ehhez fűzött bizalmat láttam volna elveszni.

Merengéseimből egy az utcán elbaladó 30—35 év körüli rongyos külsejű borotvátlan arczn férfi megpillantása ragadott ki. A lerongyolódott alak láttára, mintegy önkéntelenül is arra gondoltam, hogy vele próbálok szerencsét, hátha tud valamit.

Az utcára futottam és a községbázához bebíva, kezdtém tőle kérdezősködni.

Ámde úgy látszott nem jó helyt kopogtam, mert e vad kinézésű alakban egy szerencsétlen hülyét fedeztem fel, kinek a válasza, bár számos kérdéssel ostromoltam, nagyon zavaros és a fele annak is vad kacaj volt.

Miután láttam, hogy e szerencsétlen teremtéssel vajmi kevésre jutok, szabadon eresztettem, s az egyik községi szolgától kérdezősködtem kilité felől. Ez elmesélte, hogy e nyomorult egyén a község lakosságának könyöradományából él, de legtöbbször J. S. szokásos büntetésénél szokott tartózkodni.

Mivel azt is megtudtam, hogy ez a szokásos büntetés sok apró gyermekkel megáldott és földhöz ragadt szegény ember, így nem bíttam azon látszatnak, hogy ő a hülyét, a ki nem is rokona, minden érdek nélkül csak felebaráti szeretetből karolja fel.

Gyanum tehát ellene irányult, annál is inkább, mivel veszedelmes gyujtogatós hírében állt a környéken.

Elhatároztam, hogy a községből a délutáni órákban feltűnő módon fogok távozni és az éj leple alatt visszajöve J. S.-t amennyire lebeteséges közlelről fogom megfigyelni.

Hat órai menet után — egy ellenkező irányból jövet — sikerült észrevétlenül a közártalmu kertjébe jutnom. Nehogy valami zörej által magunkat eláruljuk,

csizmaikat levetve s az udvar léczkerítésén átmászva hason kusztunk egész a lakással szemben álló félszerig. Itt fegyveremet járőrtársamnak átadtam, magam pedig a lakás ablakáig lopódtam, hol az erősen elfüggönyözött ablakon keresztül jól hallottam a mint a férj azt mondta nejenek, hogy a csendörök ma itt jártak és a bolondot (a hülyét értette) az egyik csendör — a kit eddig még nem látott, — a községházához hívta és sokáig beszélgetett vele. Az asszony erre megjegyezte, hogy jó volna azt a bolondot előkeríteni és pár napig elrejtteni, mert ha a csendörök szigoruan fogják meg, mindent ki talál vallani.

Erre a férj azzal a kijelentéssel, hogy megy és megnézi nem-e járkál valahol a bolond az utcán, kifelé indult a szobából, én pedig járőrtársamhoz siettem és a félszerben feltámasztott borona mögé bujtunk.

Alig egy félórai várakozás után a közártalmu visszatért a hülyével, az udvaron kisére figyelt, majd halk hangon a következőket mondta a hülyének:

— Te most a padláson fogsz lakni mindaddig, míg rézedre egy jobb helyet nem találok. Széna van a padláson bőven így ott kényelmesen aludhatasz!

Ezután a szerencsétlen a ház végén lévő létrán a padlásra tuszkolta s az ajtót rázárta.

Mivel a közártalmu szobájában pár jelentéktelen szóváltás után csend lett, úgy a mint jöttünk eltávoztunk, hogy virradatkor új erővel a nyomozáshoz fogjunk.

Másnap korán reggel a járőrtársammal két községi közeg kíséretében a közártalmu lakására mentem s felszólítottam, hogy ha a hülye nála van, adná őt elő. A közártalmu úgy látszik élt a gyanuperrel, mert a hülyét még csak ismerni sem akarta.

Miután figyelmeztettem, hogy az igazat mondaná meg, mivel ha bazudik, kufatást fogok bázában tartani és bebizonyítom azt, hogy a hülye az épületben van elrejtve, beismerte, hogy az a szénáspadláson van s onnan nyomban le is hívta.

A hülye lejöve a padlásról, minden hozzáintézett kérdés nélkül kijelentette, hogy megmond mindent, ha biztosítjuk arról, hogy nem lesz bántódása, mert J. S. azt mondta, hogy ha valakinek megmondja, hogy ő adta a gyutacsokat, a melyekkel tüzet csinált, hát lelövi.

E vallomás alapján mindkettőjüket előzetes őrizet alá véve a községbázához kísérttem. Itt a hülye, miután biztattam, hogy J. S.-től ne féljen, mert az nem fogja bántani, mivel be lesz zárva, a következő vallomást tette:

— J., mivel én a házánál mindennapos voltam, egy napon magához szólított és több kis gyapotlabdát adott a kezembe, azt mondva, hogy azokat vigyem a község szélén levő szériuskertbe és ha a csösz szalma- és szénakazalba. Én a parancshoz híven a szériuskertbe mentem s miután a csösz az egyik kazal tövében aludt, a labdákat a kazlakba eldugtam. Éjjel a szériuskert meggyuladt és vagy tíz kazal takarmány elégett.

Más alkalommal — folytatta — kénes gyufaszalakat csavart be olajozott pamuttal s azt kis kődarabkára erősitette és több ily gyutacsot adott azzal, hogy egyeseknek a kertjébe menve, dugjam a takarmánykazalba. Ha pedig nem jutbatnék oly közle a kazalhoz, akkor, miután a gyufát meggyujtom, dobjam a kazalra. Így bárom gyutacsot dugtam be a kazlakba és bárom gazdának az összes takarmánya elégett s a házakat is csak nagy erőfeszítéssel mentették meg a leégéstől. Azok a gyutacsok, a melyeket csak úgy dobtam a kazlakra, elaludtak és kárt nem okoztak.

revette volna, zsebregyűrte a bankjegyeket és néhány részvényt. Sőt szivarokat is vett magához. Ekkor eszébe jutott, hogy a mikor idejött, a nadrágja a kerítésen át való ugrás közben besározódott. Tudta, hogy a folyosó egyik fülkéjében tartja a komornyik a ruhatisztító keféket és egész bátran nyitotta ki a fülke ajtaját. Tapogatódzott. Több keféket megtapogatott, de egy sem volt neki elég jó. Egyszer csak elbűlt a vére ijedtében. Egy egészen különös fajtájú kefére bukkan a sötétben, mely a keze simítása alatt szikrákat szórt és morgott, — majd a kezefejét megszebezte. A tolvaj rémületében elordította magát és így pár pillanat alatt fülöncsipték, még mielőtt dús szakmányával odébb állhatott volna. Kiderült, hogy a tolvaj a milliomosnak elbocsátott inasa volt, a ki ugyancsak ismerte a ház körüli dolgokat, csupán azt felejtette el, hogy a milliomos kedvencz kandúrja a kefék mellett alszik abban a folyosói fülkében.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

K. V. A táborsernagy és lovassági tábornok szolgálati öltözete között nincs különbség. A dísz és teljes dísz öltözete a táborsernagynak német, a lovassági tábornoké pedig magyar gála.

Érdeklődő. A most készülő rangsorba fel fognak vétetni.

Remény. 1. Nincs kizárva, de nem bizonyos, hogy eredményre vezet. 2. Nem okvetlen szükséges, mert a mint azt a lapunk mai számában olvashatja, képesítő vizsgát is tehet, ha nincs meg a kívánt előképzettsége. A képesítő vizsga tárgyai a négy középosztályu tananyagban felölelt általános ismeretek és műveltség anyaga. 3. Igen, de csak akkor, ha a csendőrségnél eltöltött szolgálati ideje után megállapítandó nyugdíjhányadot, a mint azt a fennebb jelzett helyen szintén olvashatja, a sejtájából utólag megvizeti.

F. M. csendőr. Az illetőnek visszavétele, bajának természeténél fogva, miután annak gyógyulása csak látszólagos szokott lenni, teljesen ki van zárva.

K. J. A szóban forgó adót, ha van cselédje az után vetették önmagára; ha cselédje nincs, az adókiadás jogtalan volt és annak törlését, valamint a már befizetett adó visszatérítését, bélyegtelen folyamodványban az adófelügyelőségtől kell kérnie.

V. R. pr. cs. cz. őrsvezető. Véglegsítésé után kérje kihallgatáson a koronaőrséghez leendő felvétellel való előjegyztetését, s — ha a kívánt feltételeknek egyébként is megfelel — beálló üresedés esetén, a jelentkezés, illetve az előjegyzés sorrendjében, a koronaőrséghez átvesszik, de miután ott mindig több a jelentkező, mint a fogyatéék, behívására hosszú ideig kell várakoznia.

M. Gy. őrsv. 37-ik.

H. I. őrsv. 58-ik.

B. B. és Sz. G. csendőrök. A kérdezett esetben a legegyszerűbb számításai mód az, ha az évet 360, a hónapokat pedig 30 nappal véve, az egész időt napokra változtatjuk át és megszorozzuk a tőke és perczent szorzatával, az eredményt pedig 36 ezerrel elosztjuk. Pl.

$$\frac{\text{Tőke} \times \text{idő} \times \text{perczent.}}{36000}$$

Az évekkéi és hónapokkal következtetés útján való számítás bonyodalmasabb, hosszadalmasabb, de nem jobb.

Sz. J. csendőr. 1. Az általános szolgálati határozványok XVI. fejezetének 13. pontja értelmében 12 koronát tartozik fizetni. 2. Mind a kettő járőrvezető. 3. Szolgálatot érintő kérdésekre nincs feleletünk.

H. I. I. Mindennemű kérések, azok kivételével, melyek a II.

szolgálati utasítás kiegészített 5. és 37-ik §-ában megjelölve nincsenek, foltüzött szuronnyal teljesítendőek. 2. Nem létezik. A négy elemi osztály elvégzése után a katonai alreáliskolába, négy középiiskolai osztály elvégzése után a katonai reál- vagy hadapródiskolákba, a középiiskolák nyolcz osztályának elvégzése után pedig a honvédségi Ludovika Akadémiába vagy a bécs-ujhelyi vagy a mödlingi katonai akadémiába adhatja gyermekét katonai pályára.

D. M. A kérdéses rendeletnek rövid kivonatát a törvényes rendelkezések *kivonatos* gyűjteményének 127. lapoldalán a láb-jegyzet 4. pontjában feltalálhatja.

G. J. 1. Az 1908. évi rangsorozati lajstromban 163. rangszámmal van felvéve. 2. A rangsorozati lajstromot nem lehet beszerezni.

L. K. és G. őrmesterek. Álnév alatt hozzánk intézett fejtegetések tárgyalásába nem bocsátkozunk.

Czimer. Mi olyan forrást, a hol az összegyűjtött kalapczimeireit értékesíteni lehet, nem ismerünk. Különbben is nagyon is csekély értékről lehet szó.

N. Gy. Bármely csendőrségi nyomtatványzállítónál megkaphatja.

Cs. J. őrsvezető. 1. Ismétlően utalunk a szolgálati szabályzat I. rész 353. pontjára, a melynek 3-ik bekezdéséből egyszeri gondos átolvasás után — vita nélkül is — megállapíthatja azt, hogy az altisztet a csapatok részéről nem, hanem csakis a csapat parancsnoka részéről illeti meg a tiszteletadás. Ezzel különben minden csapatbeli őrsvezetőnek is tisztában kell lennie. 2. Nem szorul háttérbe, mert az előléptetést illetőleg érvényben marad a vizagánál nyert rangszám. 3. 25 cm. hosszúságban egyszer fordulnak meg.

Felvidéki őrsvezető. Olvassa el a Cs. J. őrsvezetőnek küldött fennebbi üzenetünk 2. pontját.

F. őrsvezető. B. K. ny. ezredes tudunkkal Rákosszentmihályon lakik. Czime méltóságos.

B. zsoldár. Önt a bealési jegyzőkönyvben feltüntetett összeg illeti meg.

Tudakozó. A kiborotvált- vagy a körszakál viselése az öltözeti és felszerelési szabályzat «Általános határozványok» 1. pontja szerint megvan engedve, de a szakálnak olyannak kell lennie, hogy a rendfokozati jelek a galléron mindig láthatók legyenek.

Zalavári csendőr. Budapesten a Mosonyi-utczában levő rendőr-laktanyában minden hó 12., 13., 14., 26., 27. és 28. napján.

Érdeklődő. Kérje a kerületi parancsnokságtól.

Gy. J. Kérdésére őrsparancsnokától is megkapja a kívánt választ.

Z. P. őrmester. Igényről szó nem lehet, de annak idején kegyelemből való beszámíthatását kérheti Felsőgfolyamodványban.

Geszt. Kérdését döntés végett az őrs útján terjeszse a szárnyparancsnoksága elé.

Remény. Mindaddig a mig le nem szerelt, nem.

NYILTTÉR.*

Kwizda-féle szabadalmazott kautsuk-horsszalagok lovak részére. Ezen horsszalagok kiválóságának bizonyítékul szolgáljon az a körülmény, hogy ezek kiváló szaktekintélyek tudományos műveiben a legmelegebben ajánljatnak. Dr. Zürn F. A. udvari tanácsos, tanár, Leipzigben kiadott «Lófelszerelés» című művében bővebben szól a Kwizda-féle szabadalmazott horsszalagról és óvókészülékek lólabák részére és azokat teljes elismerésében részesíti. Benedikt Neidhard cs. és kir. főállatorvos által kiadott «Oktatás a lóismérről» című művében, valamint Koch A. cs. kir. kor. állatorvos «Állatgyógyászati Encyklopádia»-ban a Kwizda-féle szab. gummihorsszalagok mint kiválóan alkalmasak lesznek felemlítve. A Kwizda Ferencz János ezég Kornenburgban, Bécs mellett, kívánatra ingyen küldi meg szép képes árjegyzékét.

*E rovatban közlöttékért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr által:

Bariss Árpád és

polyáni *Boldizsár* András IV. számú csendőrkerületbeli I. osztályú századosok, különböző alkalmazásban kifejtett kiváló és eredményes tevékenységükért.

Lázár Jenő, ugyanazon csendőrkerület állományába tartozó és a honvédelmi ministerium 16. osztályába tartósan vezényelt II. osztályú százados és

Rozsnyai Béla, ugyanazon csendőrkerület állományába tartozó II. osztályú százados sátoraljaújbeli szárnyparancsnok, úgy szárny-, mint szakaszparancsnoki minőségben kifejtett eredményes tevékenységükért.

kricsfalusi *Kricsfalussy* Jenő, ugyanazon csendőrkerületbeli főhadnagy, máramaroszigeti szakaszparancsnok ezen minőségben kifejtett eredményes tevékenységéért.

Ambrozny Gyula, ugyanazon csendőrkerületbeli főhadnagy segédtiszt, úgy ezen, mint oktatótisztii alkalmaztatásában több mint 9 éven át ernyedetlen szorgalommal és igen szép eredménnyel teljesített kiváló működéseért.

Nádpataky Ágoston, ugyanazon csendőrkerületbeli hadnagy, rimaszombati szakaszparancsnok, ezen minőségben kifejtett eredményes tevékenységéért.

Kiss József II., őrmester, a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában a közbiztonsági szolgálat terén hosszú időn át kifejtett buzgó tevékenységéért.

Katona László, őrmester, a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában, egy tolvajszövetkezet kiderítése körül kifejtett buzgó és igen eredményes tevékenységéért.

Pollák Benedek, cz. őrmester, az V. számú csendőrkerület állományában, egy ember életének a vízbevalóság veszélyétől. saját életének kockázatásával eszközölt megmentéseért.

A m. kir. honvédelmi miniszter úr rendeletére, a m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Varga István I. járásőrmester, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes működéseért.

Előléptettek:

1908. évi márczius hó 31-én 1908. évi május 15-étől számítható ranggal:

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában a letett altisztii vizsga után a következő csendőr címzetes őrsvezetők, illetve csendőrök:

Mészáros István, *Bándi* Dénes, *Simon* János, *Korován* János, *Csibipál* Ferencz, *Nagy* S. László, *Birtalan* István, *Biró* Benjamin, *Schön* József, *Ilyés* Sándor, *Bielz* János, *Szép* János, *Szakács* Lajos, *Gencsi* József, *Erdélyi* István, *Szabó* Bódog, *Both* Márton, *Tutár* Gerőly, *Szilveszter* József, *Szekerés* Imre, *Kovács* János, *Péterfi* Mihály, *Bartha* András, *Kész* József, *Kató* B. Pál, *Iszrate* Demeter, *Ponypácz* Áron, *Bojádi* Péter, *Tamás* Ignác címzetes őrsvezetőkké.

az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után: a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában: *Baráth* Lajos, *Kisvácsárhelyi* János és *Torma* Vilmos;

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Csik János I. és *Barizs* Lajos;

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Roszkopf Ferencz és *Bihari* János; végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Mátyás Mihály, *Hegedűs* Dávid, *Korbusz* Gábor és *Csicsmann* Károly csendőrök, csendőr cz. őrsvezetőkké.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: *Tanai* Imre cz. őrmester a közbiztonsági szolgálat terén közel 10 éven át tanusított szorgalmas tevékenysége, valamint használhatósága és jó magaviseletéért.

Viberál Pál cz. őrsvezető II.-od altiszt, 8 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett szorgalmas tevékenységéért, valamint alárendeltjeinek helyes befolyásolásáért és jó magaviseletéért.

Áthelyeztettek:

1908. évi április hó 16-ával:

Fröhle Gusztáv, VI. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a soproni 18. honvédgyalozezred tartalékába.

1908. évi április 15-ével:

Vankó Lajos járásőrmester, az V. számú csendőrkerulettől, a III. számú csendőrkerülethez.

Maázi István járásőrmester, az V. számú csendőrkerulettől, a IV. számú csendőrkerülethez.

Járőrvezetői jelvényt nyel elláttattak:

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Domokos Antal, *Nievald* Viktor, *Buzogány* Péter, *Szilveszter* József, *Fülöp* Imre, *Balázska* Mihály, *Gránis* Miklós, *Szinte* Ferencz, *Rusz* Vazul, *Lolics* Tivadár, *Didek* László, *Zakariás* János, *Fábián* Károly, *Nagy* Zsigmond, *Fodor* János, *Márk* János és *Balácsi* Sándor csendőrök.

Törzsőrmesteri vizsgát tettek:

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

<i>Vincz</i> Imre őrsvezető	„jeles” (1. rangoz.)
<i>Kossa</i> Géza csend. cz. őrmester	„ (2. „)
<i>Pilván</i> Imre őrsvezető	„ (3. „)
<i>Tamasz</i> Imre cz. „	„jó” (4. „)
<i>Kovács</i> József „	„ (5. „)
<i>Vértesi</i> István cz. „	„ (6. „)
<i>Lovasi</i> Antal „	„ (7. „)

eredményen.

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. belügyminiszter ur a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működésükért a III. számú csendőrkerület állományába tartozó *Kovács* János II. csendőrnek 100, *Koós* János csendőrnek pedig 50 K pénzjutalmat adományozott.

Üstelti elveink a legszolidabbak.

Vadászgyepek

erős, golyós löveggyepek, revolverek, mál, láncos, weppertí hírvadászgyepek.

Elek és Társa

Budapest, Károly-körút 10.

Ingen képes árjegyzék.

Hegedűk, forgatható és önműködő hangszerek.

Valodi francia szimfoniai látozások.

Görz főle trieder B i n o k l i k.

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Grammofonok, fuvolák, cimbalmok, cziterák,

Kényelmes

havi részletfizetésre.

PÁLYÁZATOK.

A m. kir. államvasutak Budapesti jobbpárti üzletvezetőségénél 800 korona fizetéssel, 150—300 kor. lakpénzzel javadalmazott

I. szolgai állások és pedig:

1. Egy hivatalozgái,
2. Hat állomás-málházi,
3. Hatvannégy vonatkezelői,
4. Tizenöt váltó-kezelői,
5. Négy lámpatisztítói és 600 korona fizetéssel és 150—300 korona lakpénzzel javadalmazott
6. Tizenegy pályáeri állás.

Valamennyi állással természetbeni egyenruházat. Az állomás-málházi és váltókezelői állással éjjeli díjazás. A vonatkezelői állással pedig kilométerpénz és utazási órapénz jár.

Mіндеzen állások a végleges kinevezés elnyeréséig 2 korona napibérrrel javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat. Ezenkívül:

- ad 2. a vasuti személy- és közbiztonsági szabályzat ismerete,
- ad 3. a forgalmi utasítás vonatkezeléséről szóló határozványainak és a jelzési és vonatvezetői utasítás ismerete,
- ad 4. a váltóúri szolgálatra vonatkozó utasítások ismerete,
- ad 5. a vasuti személy- és közbiztonsági szabályzat a lámpakezelés ismerete,
- ad 6. a pálya jókarban tartásának s a pályáeri utasítások ismerete.

II. altiszti állások és pedig:

1. Két pályafelügyelői,
 2. Három szertárnoki,
 3. Huszonöt állomásfelügyelői,
 4. Tizennégy raktárnoki,
 5. Huszonöt kalauzi (előbb vonatkezelői).
- Fizetés 1200 korona. Lakpénz 250—500 korona. Természetbeni egyenruházat. A kalauzi állással ezenkívül kilométerpénz és utazási órapénz, az állomásfelügyelői állással éjjeli díjazás jár. A végleges kinevezés elnyeréséig a kalauzi állás 2 korona, a többi állás pedig 2 korona 50 fillér napibérrrel javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Ily végzettség hiányában esutai altiszti képesítő vizsga. Hat havi — az állomásfelügyelői álláshoz pedig tíz havi — próbaszolgálat. Ezekon kívül:

- ad 1. megfelelő ipari képzettség (kőműves, asztalos, stb.) és pályafelügyelői vizsga,
- ad 2. anyagszerkezési vizsga,
- ad 3. távirtdai, forgalmi és kereskedelmi vizsga s felhatalmazás az önálló forgalmi szolgálatra,
- ad 4. kereskedelmi vizsga,
- ad 5. vonatvezetői és kezelői vizsga.

A katonaságtól közvetlenül, a szolgálat folytonosságának megszakítása nélkül a vasuti szolgálatba átlépő katonai altiszteknél véglegesítésük alkalmával, a katonai szolgálatban töltött idő az alapszabályszerű utánfizetés havi részletekben leendő befizetés mellett, nyugdíjigazósító idejükbe beszámíttatik. Kérvények a m. kir. államvasutak Budapest jobbpárti üzletvezetőségéhez 1908. évi május hó 5-ig.

Egy gépész-lakatos-börtönőrmesteri állás szegedi kir. a kerületi börtönnél. Fizetés 1000 korona. Lakpénz 200 korona. Természetbeni ruházat. Naponkint 84 dkgr. kenyér. Magyar nyelv szóban és írásban, 4 elemi osztály, gépészi oklevél, lakatos mesterség, sikeres börtönügyi szolgálat. Kérvények a szegedi kir. kerületi börtönigazgatósághoz 1908. évi április hó 28-ig.

Egy hivatalozgái állás a gödöllői kir. járásbíróaságnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Szabályszerű lakpénz 60 korona pótlékkal, vagy természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona, vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a pestvidéki kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi május hó 2-ig.

Egy irnoki állás a kecskeméti kir. járásbíróaságnál. Fizetés pótlékkal 400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Három havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Kérvények a kecskeméti kir. törvényszék elnökéhez 1908. május 7-ig.

Egy hivatalozgái állás a salgótarjáni kir. járásbíróaságnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona vagy természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a balassagyarmati kir. törvényszék elnökéhez 1908. május 17-ig.

BUDAPES I KÖZU I VASPÁLYA-TÁRSASÁG.

HIRDETMEYNY.

A Budapesti közuti vaspálya-társaság.

XLIII-ik rendes közgyűlése

Folyó évi április hó 29-én délután 3 és 1/2 órakor a társaság igazgatósági épületében Budapesten, V., Lipót-körnt 22. alatt fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság évi jelentésének előterjesztése és erre vonatkozó határozat; előterjesztése az 1907. évi zárszámadásnak és mérlegnek és a felügyelő-bizottság jelentésének s ezekre vonatkozó határozat; az osztalék megállapítása, határozat a felmentvény megadás tárgyában.

2. Előterjesztés és határozathozatal a X. és XI. engedélyokirati függelékben engedélyezett építési és üzletberendezési költségeknek kötvények által való fedezése tárgyában.

3. Részvényesek által beadott következő indítványok: a) az alapszabályok 29., (28.) 57. és 58. §-ának módosítása tárgyában, b) az alapszabályok 13., 15., 20., 24., 27. és 40. §-ának módosítása, valamint a munkák és anyagok mikénti beszerzése tárgyában, c) a budapesti helyiárdeklő vasutak részvénytársaság, a Budapest-vidéki vasut részvénytársaság és a Budapest-Ujpest-Rákospalotai vasut részvénytársaság zárszámadásának egy rendkívüli közgyűlés elé való terjesztése tárgyában.

4. A választmány megválasztása.

5. Szavazati jogot adnak a társaság közgyűlésén (alapszabályok 15. és 20. §.) egyaránt a társaság részvényei, s illetőleg évezeti jegyei, ha legalább négy nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál letétmentészetnek; 20 darab részvény vagy évezeti jegy után egy szavazat gyakorolható, oly megkorlátozással azonban, hogy 50 szavazatnál többet egy részvényes sem gyakorolhat, sem saját nevében, sem pedig meghízáshól.

Felhívotnak tehát a t. ex. részvényes urak, kik a jelen közgyűlésen résztvenni óhajtának, miszerint emlékeztet, a részvényekkel együtt, beleértve a folyó évi május 1-én lejárt és szám- és névjegyzék kiadásában, bezárólag folyó évi április 25-ig, az igazgatóságnál (Budapest, V., Lipót-körnt 22. szám) délelőt 9—12 óra között, hétköznapon, vasár- és ünnepnapon egyaránt birtvány mellé letenni méltóztatásunk, hol a szavazati igazolvánnyal egyidejűleg az előterjesztendő zárszámadás és mérleg, valamint a felügyelő-bizottság jelentése is átvehető lesz. A letéthez szükséges nyomtatványok a társaság pénzügyi szakosztályában díjmentesen kaphatók.

Budapest, 1908. április hó 7-én.

Az igazgatóság.

(Utátonomás nem díjaztatik.)

M. kir. honvédelmi ministerium.

24,846. szám. 9. — 1908.

Hirdetmény.

A pápai honvéd huszár laktanya telepén létesítendő 2 egyemeletes legényeségi épület, 5 istálló, 2 melléképület, hágya- és személtartó, valamint a telekrendezés körül teljesítendő munkálata nyilvános versenytárgyalás útján pályázat hirdettetik.

Egyes munkanemekre külön-külön is lehet ajánlatot tenni.

Az ajánlatok szabályszerűen kiállítva és pecsétol lezárt borítékban közvetlenül, vagy posta útján legkésőbbben 1908. évi május hó 11-én d. e. 9 óráig a 7. honvéd huszár ezred parancsnoksághoz «Pápa»-ra czimezve nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 250,000 korona érték után 5%, az ezen felüli rész után 2% teendő le.

Bővebb felvilágosítás: Pápán a 7. honvéd huszár ezred kezelőtiszt irodájában, Szekesfehérváron a honvéd kerületi hadbizottságnál és Budapesten a honvédelmi ministerium 9. osztályában adatik. Budapest, 1908. évi április hó 6-án.

Ékszerek, Órák, Ezüstművek

gyári áron egyházi szerek, angol, francia és china-ezüst dísz tárgyak a legújabb angol rendszer szerint

szerszámok részletfizetésre

Sárga János ókszergyártó Kolosvárt.

Köpen nagy árértékűk ingten.